

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra LÆRDOMS LYSTGAARD ELLER ADSKILLIGE DISCURSER FØRSTE PART

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor*, udg. af JØRGEN OLRIK , 1919-20, s. 281. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster01-shoot-idm140591132812112/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor

tid og stammede vei fra Oldtidsforestillinger om kongen som den der bragte år og vækst; jfr. Saksens fortælling om hvordan de tyske mødre bragte deres børn til Valdemar d. store, for at de kunde trives bedre ved hans håndspålgning, ligesom bønderne bad ham så en håndfuld sæd, at den kunde gro desbedre. — Salvekrukken i Rheims indeholdt den salve, hvormed de franske konger salvedes; den stammede efter overleveringen fra Chlodovechs tid, og det fortælles, at den ved C.s dåb bragtes af en hvid due fra himlen — et sagn der ikke findes i Gregor af Tours' Frankerkronike fra 6. årh., men først i Frodoards Rheims-kronike fra 9. årh.

t) vero maa rettes til vera.

u) Egenskaber ved tingene, som ej kan iagttages.

v) Navnkundig ny-pythagoræisk filosof i 1. årh. e. Chr., der optrådte som profet og undergører og gjorde talrige mirakler.

x) In vita Cæs. p. m. 730. — Lib. XV, C. 18. — Det første citat er af Plutarks (se V. discurs note f) levnedbeskrivelse af Cæsar, det sidste af F.s yndlingsforfatter Gellius (se I. discurs note g). — Det er Gellius' latinske text, som F. i det følgende citerer.

y) Padova i Norditalien.

z) I Falsters eget exemplar af bogen er her tilføjet i marginen: Noget lignende berettes om Kong Edvard I af England hos Andream Eborensen p. 442 efter Fulgosum. — Om den første se note k. Fulgosus var en genuesisk skribent, en kort tid doge i Genua (1478—83). Han udgav 9 bind Collectanea om kejseres, pavers, fyrsters, bispers og andres levnedes (trykt i Milano 1508).

æ) Ordene spådomskunst og profeti står hos F. anførte på Græsk og oversatte på Latin. — Pythagoras, navnkundig græsk filosof i 6. årh. f. Chr.

ø) Lib. III, § 32, p. m. 514. — Om Diogenes Laërtius se II. discurs note d.

aa) Om Lappernes trolddomskunster og spådoms-

gave, der stod i forbindelse med den ekstase, hvori de ligesom andre vilde folkeslag kunde hensætte sig, kan henvises til Edgar Reuterskiöld, *De nordiska Lappernas religion* (Sthm. 1912) og den der citerede litteratur.

IX. DISCURS.

a) Se om denne II. discurs note d.

b) Demokritos fra Abdera (c. 490—400 f. Chr.), berømt græsk filosof, af hvis skrifter kun yderst lidt er bevaret. Han er især blevet navnkundig ved sin grundlæggende atomlære.

c) I Falsters eget exemplar af bogen er her tilføjet i marginen: Derfor kaldte Abderiterne Democritum for Philosophien, men Protagoram for Ordet. — Ælian. H. V. L. IV C. 20. — Om Ælians *Varia Historia* se II. discurs note p. Protagoras var en navnkundig samtidig sofist og retor.

d) Epikuros er den navnkundige græske filosof, stifter af den epikuræiske skole, 342—270 f. Chr. — Om Cartesius (Descartes) se I. discurs note j. — Giordano Bruno, den betydeligste Renaissancefilosof (1546—1600), af italiensk herkomst.

e) Gilles Ménage (Aegidius Menagius), fransk sprogkærd (1613—92).

f) I Falsters eget exemplar af bogen er her tilføjet i marginen: NB. Tertull. p. 381 b. — Tertullian er den kendte afrikanske kirkefader (c. 160—230 e. Chr.).

g) Lib. VII, Cap. 35. — Om Plinius' her citerede *Historia naturalis* se VIII. discurs note j. Plinius var udpræget materialist og nægtede sjælelsens udødelighed. — Demokrit havde rådet til at lægge ligene i honning for at bevare dem fra opløsning.

h) Loc. cit. (o: anførte sted).

i) Epist. 37. — Det er kejser Julian den frafaldnes (331—63 e. Chr.) breve, som F. citerer. Julian fortæller her en anekdote om, hvordan Demokrit lever at